MINISTERUL EDUCAȚIEI

LICEUL TEORETIC "BOLYAI FARKAS" ELMÉLETI LÍCEUM
TÎRGU MUREȘ MAROSVÁSÁRHELY

Gróf Teleki Sámuel Földrajzverseny
Országos döntő
2022. május 14.

Társadalomföldrajz

Feladatlap

Feladatlap száma	
Elért pontszám	

	Név	**Aláírás**
Javítóbizottság elnöke		
Javítóbizottság alelnöke Társadalomföldrajz tagozat		
Javítótanárok		

Utasítás

▪ *Az adatlapot nyomtatott nagybetűkkel töltsd ki!*
▪ *A feladatok megoldásához számológép nem használható! Atlaszt, könyvet a versenyre bevinni tilos!*
▪ *A feladatok megoldásához kék színű tollat/golyóstollat használj!*
▪ *A feladatlapon javítani, átírni, radírozni stb. nem szabad! Az elrontott részt tedd zárójelbe!*
▪ *Piszkozatként használd a lapok hátoldalát!*
▪ *A feladatok megoldására **3 óra** áll rendelkezésedre! Az elérhető **maximális pontszám 100**, melyből a megjelenésre 10 pont jár.*
▪ *Csak a teljes válaszra kapható meg a pont. Részpont csak ott adható, ahol a javítókulcs azt előírja!*

I. feladat (20 pont)

Az alábbi politikai térkép az I. feladat kérdéseihez kapcsolódik.

I.1. A <u>Lisszabon</u> és <u>Abu-Dzabi</u> közötti kereskedelmi hajóút több tengerszoroson/csatornán halad keresztül. Írd az alábbi kijelentések mellé az útvonalhoz kapcsolódó tengerszoros/csatorna nevét. *(egy vagy több név társítható)* **(5 p.)**

a. Áruforgalmának jelentős részét a kőolaj teszi ki. _____
b. Mesterségesen alakították ki. _____
c. Tengeren túli területével az Egyesült Királyság is „védi”. _____
d. Szemben lévő partjain ugyanazon ország területei vannak *(részben vagy teljes egészében)*.
_____
e. Nevezd meg a zöld körrel jelölt tengerszorost határoló országokat!
_____

I.2. A térképen <u>sárga színnel jelölt országok közül</u> nevezd/nevezz meg: **(10 p.)**

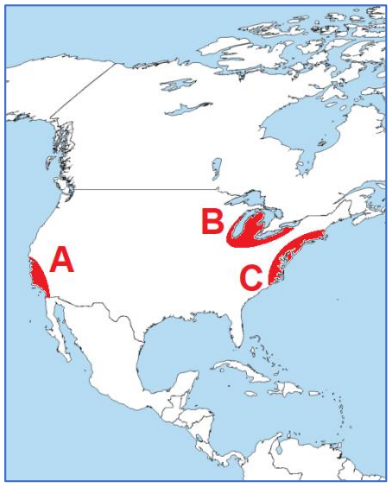
a. négy országot, amely függetlenségét a XXI. században nyerte el
_____
b. négy országot, amelyek népessége 100 millió és 1 miliárd fő között van
_____
c. Afrika területén elhelyezkedő két Spanyolországhoz tartozó várost (exklávét)
_____ és _____
d. egy teokratikus köztársaságot _____
e. azon országokat, amelyeknek vezetői az alábbi címet viselik:
szultán _____
emír _____
király _____

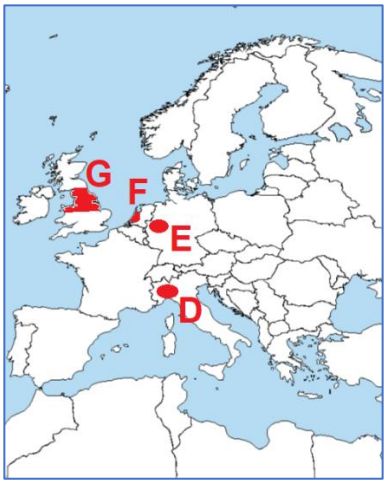
I.3. Adottak az alábbi konfliktusok. Jelöljétek a térképen egy nagyobb ponttal (●) a konfliktusok helyét *(a pontosság számít)***, majd írjátok mellé a konfliktus betűjelét** *(nagybetűk)*. **(5 p.)**

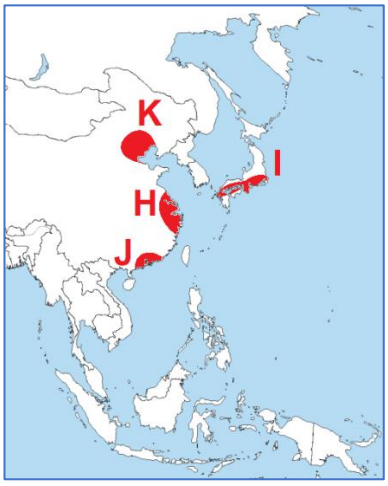
A. kurd-konfliktus
B. a NATO tálibok elleni háborúja
C. hegyi-karabahi háború
D. kashmiri konfliktus
E. baszk-konfliktus

II. feladat (17 pont)

Az alábbi térképek városi agglomerációkat ábrázolnak. Az alattuk felsorolt nagyvárosok a térképen feltüntetett agglomerációkhoz tartoznak.

Nagyvárosok: *Cleveland, Detroit, Duisburg, Essen, Fukuoka, Genova, Kanton (Guangzhou), Leeds, Manchester, Osaka, Peking, Philadelphia, Rotterdam, San Diego, Sanghaj, Szencsen, Tiencsin, Utrecht.*

II. 1. Nevezd/nevezz meg! **(12 p.)**

a. Az A, B és C betűkkel jelölt agglomerációk típusát: _____

b. Az E, F és D betűkkel jelölt agglomerációk típusát: _____

c. Az alábbi betűkkel jelölt agglomerációk nevét.
A _____
C _____
E _____
F _____
I _____

d. Kína két különleges közigazgatási területét, amelyek a J betűvel jelölt agglomerációhoz tartoznak. Írd mindkettő után azon ország nevét, amelyeknek korábban gyarmatai voltak.
_____ - _____
_____ - _____

e. Azt a folyót, amely a H betűvel jelölt agglomeráció fejlődésében játszott/játszik szerepet.
_____

f. A megadott városok közül két kikötőt a Rajnán.
_____ _____

g. A H betűvel jelölt agglomeráció legnagyobb városát.
_____

II. 2. Az alábbi agglomerációkhoz társítsd a feladatban megadott városok közül a megfelelőket! **(5 p.)**

B _____
G _____
I _____
J _____
K _____

III. feladat (16 pont)

III. 1. Tanulmányozd az A és B országra vonatkozó adatsort, és oldd meg a hozzá kapcsolódó feladatokat! ***Megjegyzés!*** *A műveleteket egy tizedes pontossággal kell elvégezni, és minden kért érték után a mértékegység feltüntetése kötelező. A mértékegység hiánya az illető pont/pontok elvesztését jelenti. Piszkozatként a lapok üres oldalát használhatod.* **(11 p.)**

Ország neve	**A**	**B**
Terület	210000 km^2	71000 km^2
Népességszám 2021. január 1-én 0:00-kor	24000000 fő	8000000 fő
Születések száma 2021-ben	204000 fő	68800 fő
Elhalálozások száma 2021-ben	232800 fő	90000 fő
Imigráció 2021-ben	108000 fő	9300 fő
Emigráció 2021-ben	11500 fő	34000 fő

a. Melyik országnak nagyobb a népsűrűsége, és mennyi annak értéke?
ország: _____
népsűrűség értéke: _____

b. Melyik országban nagyobb a születési arányszám, és mennyi annak értéke?
ország: _____
születési arányszám értéke: _____

c. Melyik országban alacsonyabb a természetes szaporodás aránya, és mennyi annak értéke?
ország: _____
természetes szaporodás arányszámának értéke: _____

d. Mennyi az **A** ország lakossága 2022. január 1-én 0:00-kor?
_____

e. Melyik ország demográfiai folyamatai vonatkoznak inkább egy kelet-európai vagy dél-kelet-európai országra?
_____

f. Az **A** ország adatait tanulmányozva nevezz meg három okot, ami a népességszám változását befolyásoló demográfiai folyamatokat eredményezhette! (Segítségedre lehet, ha a Föld valamely országára vonatkoztatod a demográfiai folyamatokat.)
_____
_____
_____

III. 2. Jelenleg a Föld 7,7 milliárd lakójának kb. fele a szárazföldeknek alig több mint 5%-án él. Az alábbi területek közül több nem nyújt (nyújtott) kedvező feltételeket a letelepedéshez és a megélhetéshez. (5 p.)

A. Amazonas-medence
B. Ausztrália középső része
C. Dél-és Délkelet-Ázsia alföldjei
D. Donyec-medence
E. Földközi-tenger partvidéke
F. Londoni-medence
G. Nílus völgye
H. Ruhr-vidék
I. Szibéria északi része
J. Takla-Makán
K. Tibet
L.

A fentiekre vonatkozóan nevezz meg öt konkrét természeti okot, ami miatt kedvezőtlen a letelepedés és megélhetés, majd írd mindenik után a megfelelő terület betűjelét!

a. _____ _____
b. _____ _____
c. _____ _____
d. _____ _____
e. _____ _____

IV. feladat (19 pont)

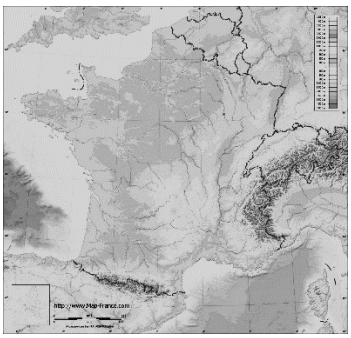
IV. 1. Karikázd be a helyes választ/válaszokat! (5 p.)

1. Geotermikus energia előállításában Európa két vezető állama:
   a. Franciaország b. Izland c. Olaszország d. Spanyolország
2. Európa két legnagobb szénkitermelője (Oroszországon kívül):
   a. Lengyelország b. Egyesült Királyság
   c. Németország d. Spanyolország
3. Elektromosáram-termelésre teljes egészében megújuló energiát használ:
   a. Ausztria b. Hollandia c. Norvégia d. Svájc
4. Villamosáram szükségletének több mint 70%-át nukleáris energiából állítja elő, és ilyen téren első a világon:
   a. Amerikai Egyesült Államok b. Franciaország c. Japán d. Oroszország
5. Európa legnagyobb napenergia-termelője:
   a. Görögország b. Olaszország c. Németország d. Spanyolország

IV. 2. Nevezz meg négy okot, amiért Európa gyors megoldást kell találjon a fosszilis energiaforrások helyettesítésére! (4 p.)

_____
_____
_____
_____

IV. 3. Nevezz meg öt <u>megújuló energiaforrást</u>, amelyet Franciaország felhasznál vagy felhasználhatna. Mindenikhez társítsd a megfelelő térséget, és indokold meg a telepítés helyét! (10 p.)

1. energiaforrás: _____
   térség (hol/hova?)_____
   indok: _____
   _____
2. energiaforrás: _____
   térség (hol/hova?)_____
   indok: _____
   _____
3. energiaforrás: _____
   térség (hol/hova?)_____
   indok: _____
   _____
4. energiaforrás: _____
   térség (hol/hova?)_____
   indok: _____
   _____
5. energiaforrás: _____
   térség (hol/hova?)_____
   indok: _____
   _____

V. feladat (18 pont)

V. 1. Az alábbi kijelentések öt személyiségre vonatkoznak. A megadott személyiségek neve mellé sorold fel a rájuk vonatkozó kijelentés/kijelentések betűjelét! (5 p.)

A. A *Vasárnapi Újság* című népnevelő hetilap szerkesztője volt.
B. Afrika nagy gyógyítói között tartják számon.
C. Albánia geológiáját kutatta.
D. Az első magyarországi dinoszauruszlelet tudományos leírója.
E. Életútját többször segítette gróf Bethlen Kata.
F. Erdély talán legjelentősebb könyvtárát hozta létre Gyulafehérváron.
G. Erdély utolsó polihisztoraként emlegetik.
H. Fő műve a *Magyar Athenas*, amely több mint félezer író életét és munkásságát mutatja be.
I. Ismert műve a *Maláriától a rákig.*
J. Az első magyar nyelvű egyháztörténet szerzője *(Az Isten vitézkedő anyaszentegyházának históriája)*.
K. Oktatási reformjában az anyanyelven való tanulást a latin nyelven való tanulás elé helyezte.
L. *„Tíz évtizedet élt, tíz tudományt művelt, tíz nyelvet beszélt."*

	Személyiségek	Kijelentések betűjele
a.	**Gróf Batthyány Ignác**	
b.	**Bod Péter**	
c.	**Brassai Sámuel**	
d.	**Nopcsa Ferenc**	
e.	**Sáska László**	

V. 2. Oldd meg a feladatokat az alábbi képek alapján! **(13 p.)**

A. **B.** **C.** **D.**

E. **F.** **G.**

H. **I.** **J.**

a. Nevezd meg az alábbi betűkkel jelölt képeken látható látható épületeket!

A. _____ E. _____
D. _____ G. _____

b. Milyen stílusban épültek az alábbi betűkkel jelölt képeken látható épületek?

A. _____ F. _____
B. _____ H. _____

c. Az alábbi kijelentések után írd a megfelelő kép/képek betűjelét!

1. Több erdélyi fejedelem és katolikus püspök nyughelye: _____
2. Református püspöki székhely volt: _____
3. A település természeti szimbóluma a Székelykő. _____
4. Bod Péter utolsó lelkészi szolgálatának színhelye. _____
5. A várba épített asszony történetének városában található. _____